



Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 7. Utrùm in Deo sit odium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

Dices. Actus, quo voluntas divina versatur circa bona Dei intrinseca, est gaudium suavissimum. *R.* esse simul amorem specialem & gaudium suavissimum. Nam voluntas divina per unum & eundem realiter actum amat bona Dei intrinseca, quâ Deo convenientia, & suavissimè gaudet de illis, quâ existentibus & presentibus: sed quia non gaudet de illis, quâ existentibus & presentibus, nisi quia amat illa, quâ Deo convenientia, unus ille & idem realiter actus, quo voluntas divina amat specialiter bona Dei intrinseca, & simul de illis gaudet, æquivaleret, seclusis imperfectionibus, duobus actibus realiter distinctis, quorum unus esset amor propriè dictus, & alter gaudium; unus, nempe amor, esset causa; & alter, nempe gaudium, esset effectus. Unde actus ille, quo voluntas divina amat bona Dei intrinseca, & de illis gaudet, quâ gaudium est, virtualiter præsupponit se ipsum, quâ amor specialis est. Non sunt ergo confundenda in Deo amor & gaudium circa bona Dei intrinseca.

RESPONSIO II.

In Deo amor, quo una persona diligit alteram, est verus amor charitatis, & ita est vera & propriè dicta amicitia inter personas divinas.

Prob. Nam 1. in divinis una persona diligit aliam propter ipsam, & bona illius, quia sibi complacet in illa propter intrinsecam ejus bonitatem & perfectionem. Ergo inter personas divinas est verus amor charitatis & benevolentiae. Hinc Patres dicunt Spiritum sanctum esse charitatem, quâ Pater & Filius se invicem amant. 2. In personis divinis persona amata amantem redamat. Ergo inter personas divinas vera & propriè dicta intercedit amicitia. Et verò ad perfectum conceptum amicitiae satis est, si personæ sint distinctæ, & se mutuo propter se diligant, sive se mutuo diligant per amorem realiter distinctum, ut contingit in personis creatis, quæ habent naturas realiter distinctas; sive se mutuo diligant per unum & eundem realiter amorem, ut contingit in personis divinis, quæ habent unam & eandem numero naturam; quæ unitas & identitas amoris non tollit, sed potius perficit rationem amicitiae, ad quam etiam non requiritur communicatio bonorum & consiliorum, nisi quando deest aliquid melius, bonorum scilicet & consiliorum identitas cum amore mutuo plane necessario, & sic amicitia fomento non indiget.

Quæres 1. Utrum in Deo sit desiderium? *R.* 1. non esse in Deo desiderium circa bona sua intrinseca: desiderium enim non est, nisi circa bonum absens. Sed bona Dei intrinseca necessariò existunt, & pro quolibet instanti excogitabili necessariò presentia sunt Deo. *R.* 2. in Deo desiderium esse circa bona Dei extrinseca, hoc est, circa multa, quæ ad laudem & cultum Dei pertinent, ipsique grata sunt, & quæ, antequàm sint, vult esse; imò multa sunt ejusmodi, quæ vult esse, & tamen hominum culpa nunquam erunt: sic vult omnes homines salvos fieri, & mandata sua servari ab omnibus, & tamen neutrum sit hominum culpa. Ergo voluntas divina multa bona absentia prosequitur. Quod est desiderare.

Quæres 2. Utrum in Deo sit spes propriè dicta? *R.* non esse. Ratio est, quia spes propriè dicta versatur circa bonum arduum speranti. Atqui Deo nihil est arduum & difficile, cum sit omnipotens. Propter eandem rationem desperatio locum habere non potest in Deo: qui enim omnia potest, nihil potest desperare.

ARTICULUS VII.

Utrum in Deo sit odium.

Nota. Duplex est odium propriè dictum, nempe odium abominationis, & odium inimicitiae. Odium abominationis est illud, quo rem aut personam

aliquam averfamur ut malam. Possumus autem tripliciter averfari rem aut personam. 1. Ut malam præcisè. 2. Ut malam nobis. 3. Ut malam alteri. Unde triplex est odium abominationis. Primum, quo averfamur rem, vel personam, ut malam præcisè, opponitur simplici complacentiæ. Secundum, quo averfamur rem, vel personam, ut malam nobis, respondet amoris concupiscentiæ, quo aliquid volumus, ut bonum nobis. Tertium, quo averfamur rem, vel personam, ut malam alteri, respondet amoris benevolentiae, quo bonum alteri volumus, quia bonum ejus est. In secundo & tertio duplex est tendentia, una aversionis contra malum, quod nolumus, & altera prosecutionis circa personam, cui malum nolumus; nobis enim aut aliis malum nolumus, quia nos aut alios amamus.

Odium inimicitiae est illud, quo alicui personæ volumus malum, quia malum ejus est, & quia ipsa nobis displicet: ita ut displicentia illius sit nobis ratio, cur illi volumus malum, quia malum ejus est. In odio inimicitiae duæ sunt tendentiæ, una aversionis contra personam, cui malum volumus; altera prosecutionis circa malum, quod illi volumus, & quod ut bonum nostrum apprehendimus, hoc ipso quod malum illius est. Hinc odium inimicitiae est ex parte odium abominationis, quo averfamur personam, cui malum appetimus; nec ab eo differt, nisi ratione prosecutionis mali, quod appetimus personæ, quam abominamur, & quia eam abominamur. Hinc odium inimicitiae opponitur amoris benevolentiae, quo bonum volumus alicui personæ, quia bonum ejus est, & quia nobis placet: ita ut illius complacentia sit nobis ratio, cur illi volumus bonum, quia bonum ejus est.

RESPONSIO I.

Deus habet formaliter odium abominationis, non solum contra peccata, sed etiam contra peccatores.

Prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur Psal. 44. *Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem;* & Psal. 5. *Odisti omnes, qui operantur iniquitatem;* & Sapient. cap. 14. *Similiter odio sunt Deo impius & impietas ejus.* 2. Quia odium abominationis est illud, quo res vel persona displicet, ut mala. Atqui non solum peccata, sed etiam peccatores propter peccata displicent Deo: voluntas enim divina, utpotè rectissima, averfatur omnia, quæ aversione digna sunt, & quæ voluntas qualibet rationabiliter averfari potest. Non solum autem peccata, sed etiam ipsi peccatores propter peccata aversione digni sunt: quia non solum peccata mala sunt, sed etiam ipsi peccatores sunt mali propter peccata. Ergo, &c. Unde cum Sapiens cap. 11. dicit Deo: *Diligis omnia, quæ sunt, & nihil odisti eorum, quæ fecisti;* non aliud intendit, quam Deum non ita odisse peccatores, quandiu vivunt, quin sciret desideret eorum conversionem, propter quam illos tolerat, & ad quam dirigit pœnas, quas illis infligit, illique misericorditer ignoscit, si tandem convertantur.

RESPONSIO II.

Deus etiam propriè & formaliter odit peccatores odio inimicitiae.

Prob. 1. ex Script. Nam Psalm. 8. dicitur: *Perfecisti laudem propter inimicos tuos.* Quod verbum, *inimicos tuos*, sumi debet activè, non solum ex parte peccatorum, qui oderunt Deum, sed etiam ex parte ipsius Dei, qui odit peccatores, & ex illorum displicentia vult illis malum, quâ malum illorum est. 2. Nam Deus amat iustos amore amicitiae, sibi complacendo in illis propter gratiam sanctificantem, & ex tali complacentia volendo illis vitam æternam & alia supernaturalia bona, quia sunt illorum bona. Ergo pariter odit peccatores odio inimicitiae propter peccata, sibi in illis propter peccata displicendo, & ex tali displicentia volendo illis pœnam, quâ illorum pœna est. Quod præcipue verum est de damnatis, & aliis reprobis adhuc viventibus, quibus pro eo instanti, pro quo ab æterno videt illorum finem

tem impoenitentiam, vult absolute & efficaciter damnationem eternam, quia illos propter peccata abominatur. Hinc quando Patres odium à Deo remouent, remouent odium illud, quod cum passione & commotione conjunctum est: cum negant Deum odisse reprobos, negant tantum odisse quantum ad naturalia, aut absolutam & efficacem ordinationem ad poenam eternam pro eo tempore, pro quo converti possunt. Denique nobis non obstat, quod Deus peccatoribus poenam infligit, ut corrigantur. Potest enim simul aut saltem temporibus diversis poenam illis infligere, & ex affectu misericordiae, quia illorum conversionem desiderat, & ex affectu odii, quia in illis sibi propter peccata displicet.

Quaerit 1. Utrum in Deo sint fuga & detestatio? *R.* Affirmative. Nam 1. Fuga est actus auersivus mali absentis, cum aliqua voluntate illud auerendi conjunctus. Atqui Deus auersatur malum absens, & habet voluntatem illud auerendi, quia illud auersatur, ut patet in peccatis, quae possumus committere, & quae extrinsecum Dei, nostrum verò intrinsecum malum sunt. 2. Detestatio est actus auersivus mali praesentis, quod volumus non esse, quia illud auersatur. Atqui Deus auersatur multa mala praesentia, & vellet illa non esse, quia illa auersatur, ut patet in peccatis, quae actu committuntur, aut quae, postquam commissa sunt, & physice praeterierunt, perseverant moraliter.

Quaerit 2. Utrum timor, tristitia, & ira sint in Deo? *R.* 1. timorem non esse in Deo. Nam timor est actus auersivus mali imminentis & ardui, hoc est, ad vitandum difficilis. At Deo nihil potest esse arduum, & ad vitandum difficile. *R.* 2. tristitiam non esse in Deo. Nam tristitia est actus auersivus mali praesentis, & auersatur malum afficientis. At nihil potest malum Deum afficere. Si quid enim Deum male afficeret, certè peccatum, quia gloria Dei externae adversatur. At hoc dici non potest, quia Deus sibi, non solum ut sit, sed etiam ut optimè sit, sufficientissimus est, & sine gloria illa externa, quae per peccatum laeditur, beatissimus existit. Unde per peccatum malè affici nullatenus potest. *R.* 3. iram non esse in Deo. Nam ira est affectus inferendi malum alicui propter molestiam ab illo acceptam. Unde ira supponit tristitiam. Deus autem non potest tristiari, nec ab ullo alio molestiam accipere, quia propter bona sua intrinseca est essentialiter summè beatus. His omnibus addo, nullas esse in Deo passiones: passionem enim consistunt in immutatione aliqua, facta in corpore. At Deus non habet corpus, sed est substantia purè spiritualis.

DISPUTATIO VII.

De providentia Dei circa electos.

Nota 1. Dari in Deo providentiam manifestè docent Sacrae Scripturae. Sic Sap. cap. 14. dicitur: *Tua autem, Pater, providentia gubernat; & Beati Petri epist. 1. cap. 5. Omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum, quoniam ipsi cura est de vobis.* Experientia demonstrat. Experimur enim res omnes habere omnia requisita, ut fines sibi consentaneos assequantur. Ratio persuadet. Nam Deus est artifex sapientissimus: sapientis autem artificis est curam operis sui gerere. Hinc Sanct. Augustinus lib. 3. de Trin. cap. 4. asserit, *nihil fieri visibiliter aut sensibiliter, quod non de interiore, invisibili, atque intelligibili aula summi Imperatoris aut jubeatur, aut permittatur.*

Nota 2. Circa constitutum divinae providentiae variant sententiae. Nam 1. Sanctus Thomas hic q. 22. art. 1. in O. providentiam constituit in actu intellectus. Ratio, inquit, *ordinis rerum in finem, providentia in Deo nominatur.* 2. S. Damascenus lib. 2. de fide cap. 29. in actu voluntatis providentiam constituit. *Providentia, inquit, est voluntas Dei, Simonnet Theol. Tom. I.*

per quam res omnes aptè congrueque gubernantur. 3. Alii ex antiquioribus Scholasticis volunt providentiam in utroque actu consistere. In hac controversia, quae magis est de voce, quam de re, tertiam sententiam duabus prioribus anteponimus, vel potiùs ambas in tertia conciliamus, asserendo providentiam divinam potissimum consistere in activa ordinatione mediorum, quibus res ad fines suos perducì possunt, & hanc ordinationem in recto dicere actum intellectus cum actu voluntatis. Quod amplius explicabitur inferius, ubi exponetur, in quo consistat praedestinatio, quae est pars providentiae divinae perfectissima.

Nota 3. Omnia entia etiam in particulari subjacent providentiae divinae. Non solum enim cognoscuntur, & sunt à Deo omnia entia in particulari, sed etiam ad finem aliquem ordinantur aliquo modo. Deus igitur rebus omnibus providet, quamvis non eodem modo: nam aliis favorabiliter providet, ordinando scilicet illas ad finem ipsis convenientem & favorabilem. Tales sunt creaturae rationales: illas enim ordinat ad vitam eternam per media efficacia, aut saltem idonea. Aliis verò non providet favorabiliter, quia non ordinat illas ad bonum proprium, sed ad aliorum bonum, cum proprio earum detrimento. Sic providet cibo & potui, quos ad animalium nutritionem ordinat. Porro quamvis Deus provideat rebus omnibus, non tamen omnes defectus omniaque mala impedit, sed aliqua permittit propter bonum universi. Si enim nulla essent mala, multa bona decessent Universo, cujus perfectionem procurare ad Deum spectat, tanquam ad supremum & universalem provisorum. Sic v. gr. permittit tyrannorum malitiam, ut Ecclesia Martyres habeat, eorumque patientia & victoriis illustretur. Sic permittit innumera peccata, quia innumeris & maximis bonis occasionem dant. Unde etiam peccata providentiae divinae subjacent, quatenus Deus permissionem illorum ad fines optimos ordinat: ordinat enim ad electorum consummationem, & manifestationem perfectionum divinarum, peccatores cum magna patientia sustinendo, illis ignoscendo, de illius vindictam sumendo, &c.

Nota 4. Deus rebus providet vel mediatè, vel immediatè. Providet immediatè, cum per se solum media exequitur: mediatè verò, cum exequitur media per causas secundas. Quod facit, ut ait Sanctus Thomas hic q. 22. art. 3. in O. *non propter defectum suae virtutis, sed propter abundantiam suae bonitatis, ut dignitatem causalitatis etiam creaturis communicet.* Sive autem provideat immediatè, sive mediatè tantum, semper assequitur finem ultimum & generalem, nempe gloriam suam extrinsecam. At non semper assequitur fines particulares, quia non omnes, sed aliquos tantum intendit efficaciter: alios verò solum intendit conditionatè. Ad rationem autem perfectae providentiae non requiritur, ut finem inefficaciter & conditionatè tantum volitum provisor assequatur. Nam deviatio à fine sic volito, est medium sapienter ordinatum ad finem ultimum & generalem, efficaciter intentum, & ad ejus assecutionem efficaciter conducit.

Nota 5. Ex dictis facile intelligitur Deum providere omnibus hominibus. Providet reprobis, illos ordinando ad bonum electorum, ad bonum Universi, ad gloriam suam extrinsecam, imò & per media idonea ad salutem eternam, quamvis illam non assequantur sua culpa, quia mediis sibi à Deo oblatis uti nolunt. At specialissimè Deus providet electis, quibus ab aeterno preparavit, & in tempore dat media efficacia, quibuscum gloriam eternam certissimè consequuntur. De quo nunc nobis agendum est.